

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

o ustalenie ustawodawstwa właściwego i stwierdzenie nieważności decyzji,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20 maja 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 października 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 28 października 2019 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania M. W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. – oddalił apelację odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 24 czerwca 2019 r., sygn. akt VIII U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie M. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 7 sierpnia 2018 r. w przedmiocie zmiany decyzji dotyczącej ustalenia właściwego ustawodawstwa.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie autorki skargi kasacyjnej oczywista zasadność jej skargi wynika z nieprawidłowej oceny „Sądu II instancji, iż przeprowadzone przez polskie organy rentowe postępowanie było merytoryczną oceną złożonego przez wnioskodawcę wniosku o wznowienie postępowania zakończonego decyzją ostateczną z dnia 22.09.2015 r. Zarówno organ rentowy jak i następnie Sąd instancji uznając, iż decyzja w zakresie odmowy wznowienia postępowania stanowiła właściwe rozstrzygnięcie dopuścił się rażącego naruszenia obowiązujących przepisów. Jak wynika z ugruntowanego stanowiska judykatury, w sprawach z odwołania od decyzji organu rentowego, treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99; z 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, z 22 lutego 2012 r., II UK 275/11). Zasadę tą wyraża jednoznacznie wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 lutego 2014 r., III AUa 881/13 (LEX nr 1439162) wskazując, że przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza przedmiot postępowania sądowego do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może podnosić czegoś, o czym organ rentowy nie zdecydował. Sąd zaś dokonuje merytorycznej, a więc uwzględniającej przepisy prawa materialnego, kontroli prawidłowości decyzji organu rentowego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 9 października 2014 r., II UK 594/13). W niniejszej sprawie wnioskodawca został pozbawiony możliwości zakwestionowania merytorycznej decyzji ZUS, gdyż nie została ona wydana, dlatego też domaganie się zmiany decyzji w zakresie określenia właściwego ustawodawstwa nie było możliwe”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: 1) wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie o: 2) oddalenie skargi kasacyjnej w całości; 3) zasądzenie od odwołującej się na

rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu

art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autorka skargi poza prostą negacją stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) nie przedstawia argumentacji, którą wykazałaby walor oczywiściej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadnienie wniosku – w swojej ogólnikowości – nie zostało sprecyzowane we wskazaniu konkretnego przepisu prawa określającego sygnalizowaną kwestię. Nie bardzo wiadomo – autorka skargi tego bliżej nie wyjaśnia – na czym miałby polegać związek powołanych w uzasadnieniu wniosku judykatów ze stanowiskiem zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu drugiej instancji. W

uzasadnieniu wniosku nie uwzględnia się wreszcie zasadniczego ustalenia zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji, że prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13.10.2016 r., sygn. akt III AUa (...), oddalono apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 22.09.2015 r., ustalającej podleganie M.W. polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych w okresie od 1.09.2014 r. do 28.02.2015 r. Powyższy prawomocny wyrok korzysta z powagi rzeczy osądzonej i wiąże w granicach wyznaczonych art. 365 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.